

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.389/1
48.390/1
VAN 24 JUNI 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 8 juni 2010 door de Minister van Werk verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over:

- 1/ een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 september 2004 betreffende de bescherming van stagiairs" (48.389/1);
- 2/ een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 juli 2006, tot uitvoering van artikel 6, 8/, van de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970" (48.390/1),

heeft het volgende advies gegeven:

Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht op het feit dat, wegens het ontslag van de regering, de bevoegdheid van deze laatste beperkt is tot het afhandelen van de lopende zaken. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of deze ontwerpen in die beperkte bevoegdheid kunnen worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het vaststellen of het wijzigen van een verordening noodzakelijk is.

*

* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN DE ONTWERPEN

De ontwerpen 48.389/1 en 48.390/1 strekken tot het wijzigen van respectievelijk de koninklijke besluiten van 21 september 2004 ⁽¹⁾ en 1 juli 2006 ⁽²⁾. De ontworpen wijzigingen moeten worden begrepen tegen de achtergrond van het arrest nr. 198.873 van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 14 december 2009, waarbij de artikelen 7*bis* en 9 tot 13 van het koninklijk besluit van 21 september 2004 werden vernietigd.

Het ontwerp 48.389/1 vindt rechtsgrond in artikel 4, § 1, eerste lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, naar luid waarvan de Koning aan de werkgevers en de werknemers alle maatregelen kan opleggen die nodig zijn voor het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

Het ontwerp 48.390/1 vindt rechtsgrond in artikel 6, 8/, van de wetten betreffende de preventie van beroepsziekten en de vergoeding van de schade die uit die ziekten voortvloeit, gecoördineerd op 3 juni 1970, waarin wordt bepaald dat het Fonds

⁽¹⁾ Koninklijk besluit van 21 september 2004 betreffende de bescherming van stagiairs.

⁽²⁾ Koninklijk besluit van 1 juli 2006 tot uitvoering van artikel 6, 8/, van de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970.

voor de beroepsziekten onder meer tot taak heeft "bij te dragen in de kosten voor het gezondheidstoezicht op de stagiairs zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 21 september 2004 betreffende de bescherming van de stagiairs", waarbij de Koning "bepaalt welke kosten in aanmerking kunnen worden genomen, evenals de voorwaarden en de modaliteiten van de bijdrage".

ONDERZOEK VAN DE ONTWERPEN

Ontwerp 48.389/1

Aanhef

Rekening houdend met de legistieke richtlijnen schrappe men in het eerste lid van de aanhef de woorden "inzonderheid op".

Artikel 2

In het ontworpen artikel 9 van het koninklijk besluit van 21 september 2004 wordt de jaarlijkse bijdrage van de werkgever die een beroep doet op de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk van de onderwijsinstelling voor de uitvoering van het gezondheidstoezicht vastgesteld op 61,13 euro vermenigvuldigd met het aantal stagiairs.

Wat de andere werknemers betreft, bepaalt artikel 13^{quater}, § 1, 2/, van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk dat de forfaitaire bijdrage bedoeld in artikel 13^{ter} een jaarlijkse minimumbijdrage is en 95,09 euro bedraagt per werknemer die onderworpen is aan verplicht medisch toezicht.

In het arrest nr. 198.873 van de Raad van State vernietigde de Raad van State de tarifiering in artikel 7^{bis} van het koninklijk besluit van 21 september 2004 betreffende de bescherming van de stagiairs. In het vernietigde artikel 7^{bis} werd bepaald dat aan de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk van de onderwijsinstelling een jaarlijkse bijdrage wordt betaald die gelijk is aan een derde van het bedrag bedoeld in artikel 13^{quater}, § 1, 2/, van het koninklijk besluit van 27 maart 1998.

Aan de gemachtigde werd de vraag gesteld of dit tarief met betrekking tot stagiairs ingeval een beroep wordt gedaan op de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk van de onderwijsinstelling verenigbaar is met het arrest nr. 198.873 van de Raad van State. Zij antwoordde:

"Het specifieke tarief voor het gezondheidstoezicht op stagiairs kan worden verantwoord op basis van de reële uitoefening van het gezondheidstoezicht door de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling. De prestaties inzake preventie worden ten aanzien van stagiairs namelijk opgesplitst. Enerzijds is er de risicoanalyse die dient te gebeuren door de werkgever (en zijn interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk) en waarvan hij de kosten draagt. Anderzijds is er de effectieve gezondheidsbeoordeling die wordt uitgevoerd door de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling. Deze opsplitsing verhoudt zich als volgt: 1/3 risicoanalyse en 2/3 gezondheidsbeoordeling.

Ten aanzien van werknemers wordt dit pakket niet opgesplitst. Zowel de risicoanalyse als het gezondheidstoezicht gebeuren door de werkgever en zijn interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. Het tarief van de gezondheidsbeoordeling van de stagiairs, uitgevoerd door de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling, bedraagt dus 2/3 van het tarief dat geldt voor de preventieactiviteiten ten aanzien van de werknemers. Men kan aldus besluiten dat er geen sprake is van een ongelijke behandeling.

De kost die de werkgever betaalt aan de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk wordt volledig terugbetaald aan de werkgever en dit overeenkomstig het koninklijk besluit van 1 juli 2006. Naar aanleiding van het vernietigingsarrest van de Raad van State werd de rechtsgrond voor deze terugbetaling evenwel teniet gedaan. Momenteel is er een ontwerp van koninklijk besluit dat opnieuw voorziet in de volledige terugbetaling van het bedrag aan de werkgever.

Indien de werkgever voor het gezondheidstoezicht op de stagiairs geen beroep doet op de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling, dient dit toezicht te gebeuren door de interne of externe dienst voor preventie en bescherming van de werkgever zelf. In dat geval worden alle preventieactiviteiten uitgevoerd door de werkgever zelf zodat de werkgever hetzelfde bedrag betaalt als voor de werknemers. Het enige verschil is dat de werkgever dan geen terugbetaling geniet van het Fonds voor Beroepsziekten. Indien hij beroep doet op de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling wordt de kost van de gezondheidsbeoordeling terugbetaald door het Fonds voor Beroepsziekten en draagt de werkgever enkel de kost van de risicoanalyse".

De Raad van State, afdeling Wetgeving, beschikt niet over alle feitelijke gegevens met betrekking tot deze technische aangelegenheid. Niettemin moet het ten aanzien van stagiairs ingevoerde bedrag van 61,13 euro kunnen worden verantwoord in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel en dient meer in het bijzonder te kunnen worden verklaard waarom dat bedrag substantieel lager is dan het bedrag van het gezondheidstoezicht en de risicoanalyse van werknemers. Het verdient aanbeveling om

.../...

dergelijke verklaring op te nemen in een of meer consideransen die in de aanhef van het ontwerp moeten worden opgenomen, dan wel in een bij het ontworpen besluit te voegen verslag aan de Koning.

Ontwerp 48.390/1

Aanhef

1. Men vulle het eerste lid van de aanhef aan met de woorden ", ingevoegd bij de wet van 27 december 2005;".

2. Men voege in de aanhef een nieuw tweede lid toe waarin melding wordt gemaakt van het koninklijk besluit dat wordt gewijzigd ⁽³⁾. Men redigere dat lid als volgt:

"Gelet op het koninklijk besluit van 1 juli 2006 tot uitvoering van artikel 6, 8/, van de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970;".

Artikel 1

In de Franse tekst schrijve men *in fine* van het ontworpen artikel 2 "... la cotisation à charge de l'employeur, prévue par le même arrêté".

Artikel 2

Het ontworpen koninklijk besluit heeft terugwerkende kracht. Men redigere artikel 2 van het ontwerp derhalve als volgt:

"Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2010".

⁽³⁾ *Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, nr. 29 en 30, formule F 3-3, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX, L. DENYS,	assessoren van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. N. VAN LEUVEN, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 48.389/1
48.390/1
DU 24 JUIN 2010

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la
Ministre de l'Emploi, le 8 juin 2010, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours,
sur:

- 1/ un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 21 septembre 2004 relatif à la
protection des stagiaires" (48.389/1);
- 2/ un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 1^{er} juillet 2006, pris en exécution
de l'article 6, 8/, des lois relatives à la réparation des dommages résultant des
maladies professionnelles, coordonnées le 3 juin 1970" (48.390/1),

a donné l'avis suivant:

Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État attire l'attention sur le fait qu'en raison de la démission du gouvernement, la compétence de celui-ci se trouve limitée à l'expédition des affaires courantes. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si les projets relèvent bien de la compétence ainsi limitée, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

*

* *

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DES PROJETS

Les projets 48.389/1 et 48.390/1 visent à modifier respectivement les arrêtés royaux du 21 septembre 2004 ⁽¹⁾ et du 1^{er} juillet 2006 ⁽²⁾. Les modifications en projet font suite à l'arrêt n/ 198.873 de la section du contentieux administratif du Conseil d'État du 14 décembre 2009 qui a annulé les articles 7bis et 9 à 13 de l'arrêté royal du 21 septembre 2004.

Le projet 48.389/1 tire son fondement juridique de l'article 4, § 1^{er}, alinéa 1^{er}, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, aux termes duquel le Roi peut imposer aux employeurs et aux travailleurs toutes les mesures nécessaires au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

Le projet 48.390/1 tire son fondement juridique de l'article 6, 8/, des lois relatives à la prévention des maladies professionnelles et à la réparation des dommages résultant de celles-ci, coordonnées le 3 juin 1970. Cet article dispose que le Fonds des maladies professionnelles a notamment pour mission "d'intervenir dans les frais de surveillance de santé des stagiaires, visée à l'arrêté royal du 21 septembre 2004 relatif à la protection des stagiaires", le Roi déterminant "quels frais peuvent être pris en charge ainsi que les conditions et les modalités de l'intervention".

⁽¹⁾ Arrêté royal du 21 septembre 2004 relatif à la protection des stagiaires.

⁽²⁾ Arrêté royal du 1^{er} juillet 2006 pris en exécution de l'article 6, 8/, des lois relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, coordonnées le 3 juin 1970.

EXAMEN DES PROJETS

Projet 48.389/1

Préambule

Compte tenu des règles de légistique, on supprimera dans le premier alinéa du préambule le mot "notamment".

Article 2

L'article 9 en projet de l'arrêté royal du 21 septembre 2004 fixe la cotisation annuelle de l'employeur qui fait appel au service externe pour la prévention et la protection au travail de l'établissement d'enseignement pour l'exécution de la surveillance de santé à 61,13 euros multipliés par le nombre de stagiaires.

En ce qui concerne les autres travailleurs, l'article 13^{quater}, § 1^{er}, 2/, de l'arrêté royal du 27 mars 1998 relatif aux services externes pour la prévention et la protection au travail dispose que la cotisation forfaitaire visée à l'article 13^{ter} est minimale et annuelle et s'élève à 95,09 euro par travailleur soumis à la surveillance de santé obligatoire.

L'arrêt n/ 198.873 du Conseil d'État a annulé la tarification à l'article 7^{bis} de l'arrêté royal du 21 septembre 2004 relatif à la protection des stagiaires. L'article 7^{bis} annulé prévoyait que le service externe pour la prévention et la protection au travail de l'établissement d'enseignement recevait une cotisation annuelle égale au tiers du montant visé à l'article 13^{quater}, § 1^{er}, 2/, de l'arrêté royal du 27 mars 1998.

Il a été demandé à la déléguée si lorsqu'il est fait appel au service externe pour la prévention et la protection au travail de l'établissement d'enseignement, ce tarif pour les stagiaires se concilie avec l'arrêt n/ 198.873 du Conseil d'État. Elle a répondu ce qui suit:

"Het specifieke tarief voor het gezondheidstoezicht op stagiairs kan worden verantwoord op basis van de reële uitoefening van het gezondheidstoezicht door de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling. De

.../...

prestaties inzake preventie worden ten aanzien van stagiairs namelijk opgesplitst. Enerzijds is er de risicoanalyse die dient te gebeuren door de werkgever (en zijn interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk) en waarvan hij de kosten draagt. Anderzijds is er de effectieve gezondheidsbeoordeling die wordt uitgevoerd door de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling. Deze opsplitsing verhoudt zich als volgt: 1/3 risicoanalyse en 2/3 gezondheidsbeoordeling.

Ten aanzien van werknemers wordt dit pakket niet opgesplitst. Zowel de risicoanalyse als het gezondheidstoezicht gebeuren door de werkgever en zijn interne of externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. Het tarief van de gezondheidsbeoordeling van de stagiairs, uitgevoerd door de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling, bedraagt dus 2/3 van het tarief dat geldt voor de preventieactiviteiten ten aanzien van de werknemers. Men kan aldus besluiten dat er geen sprake is van een ongelijke behandeling.

De kost die de werkgever betaalt aan de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk wordt volledig terugbetaald aan de werkgever en dit overeenkomstig het koninklijk besluit van 1 juli 2006. Naar aanleiding van het vernietigingsarrest van de Raad van State werd de rechtsgrond voor deze terugbetaling evenwel teniet gedaan. Momenteel is er een ontwerp van koninklijk besluit dat opnieuw voorziet in de volledige terugbetaling van het bedrag aan de werkgever.

Indien de werkgever voor het gezondheidstoezicht op de stagiairs geen beroep doet op de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling, dient dit toezicht te gebeuren door de interne of externe dienst voor preventie en bescherming van de werkgever zelf. In dat geval worden alle preventieactiviteiten uitgevoerd door de werkgever zelf zodat de werkgever hetzelfde bedrag betaalt als voor de werknemers. Het enige verschil is dat de werkgever dan geen terugbetaling geniet van het Fonds voor Beroepsziekten. Indien hij beroep doet op de externe dienst voor preventie en bescherming van de onderwijsinstelling wordt de kost van de gezondheidsbeoordeling terugbetaald door het Fonds voor Beroepsziekten en draagt de werkgever enkel de kost van de risicoanalyse".

Le Conseil d'État, section de législation, ne dispose pas de tous les éléments de fait concernant cette matière technique. Néanmoins, le montant de 61,13 euros instauré pour les stagiaires doit pouvoir se justifier à la lumière du principe constitutionnel de l'égalité et il y a lieu plus particulièrement de donner les raisons pour lesquelles ce montant est substantiellement inférieur au montant de la surveillance de santé et de l'analyse des risques des travailleurs. Ces précisions gagneraient à être inscrites dans un ou plusieurs considérants du préambule du projet ou dans un rapport au Roi qui devra être joint à l'arrêté en projet.

Projet 48.390/1Préambule

1. On complétera le premier alinéa du préambule par les mots ", inséré par la loi du 27 décembre 2005;".

2. On ajoutera dans le préambule un deuxième alinéa, nouveau, mentionnant l'arrêté royal qui est modifié ⁽³⁾. On rédigera cet alinéa comme suit :

"Vu l'arrêté royal du 1^{er} juillet 2006 pris en exécution de l'article 6, 8/, des lois relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, coordonnées le 3 juin 1970;".

Article 1^{er}

Dans le texte français, on écrira à la fin de l'article 2 en projet "... la cotisation à charge de l'employeur, prévue par le même arrêté".

Article 2

L'arrêté royal en projet rétroagit. On rédigera dès lors l'article 2 du projet comme suit:

"Le présent arrêté produit ses effets le 1^{er} janvier 2010".

⁽³⁾ *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, n^{os} 29 et 30, formule F 3-3, à consulter sur le site Internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be).

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. RIGAUX,	
	L. DENYS,	assesseurs de la section de législation,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme N. VAN LEUVEN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME